

DIVADELNÍ TŘEBÍČ 2

ZPRAVODAJ NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY
AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO
A HUDEBNÍHO DIVADLA

KVĚTEN 2004

Z odposlechu

„Musím říct, že přehlídka v Třebíči se
dostala do puberty, protože 13 let,
to je puberta.“

(J.Dejl)

„Dozvěděli jsme se, že porota ve snaze
dosáhnout ještě větší osvěcenosti proje-
vila přání navštívit jadernou elektrárnu
Dukovany. Už se těšíme na závěr, jak
budou všichni zářit.“

(J. Dejl)

ZAHÁJENO

Letošní zahájení Divadelní Třebíče probíhalo tak jako každoročně na Karlově náměstí v prostoru před Malovaným domem. Jen průvod byl trochu menší než obvykle, program trochu kratší, pódium trochu nižší a zdálo se nám, že i počet mluvčích a minutáže projevů nedosahovaly rozsahu let minulých. Možná se není co divit, když si pro tento den a pro tuto příležitost nenašla čas ani divadelní Múza.

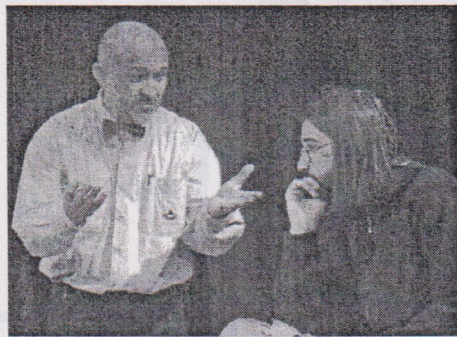
Program na náměstí zahájilo taneční vystoupení žáků ZŠ T.G.Masaryka z Třebíče. Vzápětí dlouholetý ředitel (dříve prezident) národní přehlídky, pan Jaroslav Dejl, uvítal slunečný rozzářený den, soubory, které budou hrát v Třebíči, pozval občany, přivítal zástupkyni Ministerstva kultury České republiky paní doktorku Zuzanu Malcovou, ředitelku regionální a národnostní kultury (mávala), pracovnice tohoto odboru Ministerstva kultury ČR paní Růženu Polendovou a Ivanu Voskovou, (mávaly), ředitele IPOS Praha pana doktora Františka Zborníka, (také někde mával), vedoucí Artama paní magistru Lenku Lázňovskou (mávala) i zástupkyni těch, kteří organizují celou přehlídku, paní ředitelku KVIZ Třebíč Jaromíru Hanáčkovou. Poděkoval žákům základní školy TGM za divadelní průvod a program při zahájení (ti nemávali, ti nesli transparenty a tancovali).

Divadelní Třebíč pak oficiálně zahájil místostarosta Třebíče pan inženýr Jan Karas. Všechny přivítal a pozdravil jménem města Třebíče i jménem svým, vyjádřil své přesvědčení, že i když třináctka bývá spojována s tím, že přináší smůlu, v případě Divadelní Třebíče tomu tak nebude a letošní ročník bude nejméně tak úspěšný a kvalitní, jako ročníky předchozí. A poté pronesl kouzelnou formuli: „Proto mi dovozte, abych tímto prohlásil letošní třináctý ročník Divadelní Třebíče za zahájený.“

r.s. Mávání se stalo novou tradicí letošního zahájení

CIVILNÍ ZPŮSOB INTERPRETACE

Divadelní Třebíč zahájila sekce JIRKA DS LYRA z Jeseníku inscenaci hry Jasminy Rezy *Obraz*. Tento „moderní inteligentní bulvár“, jak charakterizují hry této autorky kritici, je jen zdánlivě snadný k inscenování. Hra *Obraz* vychází z jedné situace, koupě obrazu, která se stává katalyzátorem pro řešení nahromaděných problémů mezi třemi dlouholetými přáteli; přes postoj k obrazu si řeší své vztahy. Autorka přináší nový prvek do oblasti struktury her: píše velmi ekonomicky. Napíše jen to, co potřebuje a ostatní nechává na režisérovi. Nepopisuje to, co je vybudované ve stavbě hry a vztazích. Slova jejích her je tedy třeba převést do jevištní situace. Pokud si s tím inscenátoři neporadí, zůstává jen tok slov a sem tam slovní humor.

Soubor (pod režii je podepsán Pes Jirka) zvolil civilní, minimalistický způsob interpretace hry. Celek inscenace včetně scénografie (Iva Štětková) a hereckých výkonů (Jiří Chovanec jako Marek, Jiří Jezerský jako Boris a Jiří Kostelník jako Ivan) činí dojem, že je vybudován pro klubové provedení hry, kdy se divák v podstatě stává součástí odehrávající se diskuse a řešení problémů. Zřejmě tak může fungovat. V okamžiku, kdy vidíme inscenaci v umělém prostoru, na kukátkovém jevišti, se značným odstupem od diváků, dostane najednou jiné parametry a vnímáme určité problémy ve výstavbě a volbě výrazových prostředků. Uvědomujeme si jen tok řeči, ne vždycky srozumitelné, bez udělaných point (které jsou autorkou jasně napsané), takže to poznamenává temporytmus představení. Rytmus nejde po myšlence a emocích, proto se stává stereotypním. Temporytmu uškodila i snaha o divadelní svícení při proměně promluv, neboť jej zpomalila. Navíc, pokud v počátku nepřečteme zřetelně konkrétní postoje a jejich příčiny u každého ze tří mužů, v druhé, filozofičtější části hry se hůře orientujeme.

Obraz je těžká hra. Jeseníčtí vyšli ze svých možností a snažili se udělat maximum pro to, aby nám poselství hry předali. Lze se domnívat, že v intimním klubovém prostoru by se jim to podařilo lépe.

ex

POCTIVÝ ZÁPAS O TABORIHO

Divadlo Aureko II z Ostravy nastudovalo inscenaci *Dlouhá, dlouhá cesta...* na motivy židovského westernu George Taboriho „Bílý muž a Rudá tvář“ v režii René Šmotka j.h. Vybralo si

Recenze

mnohohrstevnatou, ne právě snadnou předlohu, která se zabývá hledáním identity. Tabori řeší toto hledání na setkání Žida Weismana a jeho dcery Rút s Rudou tváří v poušti, za využití známých

klišé filmových westernů – Indián se zjevuje v pravý okamžik, aby vyřešil situaci, vždy se objevuje krásná dívka, vždy se objevují protivníci, kteří chtějí Indiánům ublížit... Tematicky vychází autor z toho, co se odehrálo (holocaust, Hitler), ale zároveň řeší i zvláštní postavení Židů mezi lidmi: nakolik se ke svému židovství hlásí či naopak je zapírají a tváří se být někým jiným než ve skutečnosti jsou. V Taboriho hře hlavní hrdina zdůrazňuje, že je Žid, ale snaží se chovat více jako neutrální člověk, i když se mu jeho židovství v určitých absurdních situacích (které nejsou tak vážné, jak jsou v inscenaci zobrazeny) vrací.

Výprava (Kateřina Kazická) nám od počátku evokuje nejen konkrétní prostředí pouště a westernu, ale především i určitou nadsázku (kůň, sup na stromě zamávající na závěr křídly...) Ale tato nadsázka se v hereckých prostředcích nekoná. Hraje se v podstatě reál. Dušan Zakopal v postavě Weismana má v budování postavy místa,

která jakoby k nadsázce směřovala. Ale Pavel Gajdoš hraje Rudou tvář psychologicky, v jedné rovině. Konflikt mezi hlavními postavami tak nemůže zaznít v plné naléhavosti a hloubce. Poslze dokonce začínáme vnímat určitý stereotyp v temporytmu. Navíc tím, že je ostravská inscenace traktována převážně ve vážné, až tragické rovině a nikoliv v nadsázce, s níž původní předloha počítá, zůstává její sdělení v podstatě v prvním plánu: vnímáme ji jako modelovou hru, která řeší, zda více trpěli Židi nebo Indiáni. Tabori mluví hlouběji, k zobrazení krize a hledání

identity obecně s velkou otázkou na závěr: na co si to hrajeme a kým vlastně jsme?

Přestože inscenace Aureka II nepronikla do všech vrstev předlohy, odvedli inscenátoři rozhodně poctivou a účtyhodnou práci.

ex

NĚCO MEZI FRAŠKOU A CRAZZY

Kdo zná Divadlo Dostavník z Přerova a nepřečetl si předem program k letošní inscenaci, byl určitě překvapen. Zatímco až dosud jsme byli zvyklí, že uvádí muzikály, letos se poprvé představil s činoherním divadlem. Nastudoval „úplně reálnou komedii“ s názvem *To neřeš!!*, podle scénáře režisérky souboru Vlasty Hartlové. Přečteme-li si původní text hry, zjistíme, že nepatří právě k nejkvalitnějším. Ale pro samotnou realizaci (či v jejím průběhu?) byl velmi dobře seškrtnán: soustředil se skutečně jen na vypjaté situace. Sledujeme něco mezi fraškou a crazy komedií, která je hrána v tempu, což je rozhodně k dobru věci. V řádu žánru je i scéna (Vlasta Hartlová a Alois Čuba) – umožňuje dát inscenaci řád a přesně zorganizovat příchody a odchody. Chyťte je udělané okno v pozadí, které má v komedii

důležitou funkci. Herecké výrazové prostředky jsou rovněž ve stylu a v mezích zvoleného žánru, snad jen s výjimkou Něčí dcery (Lenka Dudová), která tyto meze hlasovou deformací a šaržírujícím projevem místy překračuje. Nejpřesnější je naopak Alois Čuba - prezentuje MUDr. Huberta Dobrého trochu parodicky, s ironií a přesným odstupem, jak mu to tato postava umožňuje. Také Zdeněk Hilbert v ústřední roli MUDr. Davida Nepomohla odvedl dobrou práci a svými reakcemi posouval děj rychle kupředu. Vůbec je inscenace dobře zorganizovaná a některé situace velmi pobaví, především pokud se vše odehrává v tempu, s velkým nasazením. Jakmile vyžaduje situace zastavení a dovysvětlení, odhalí se slabiny předlohy. Myšlenky nejsou, stavět lze jen na kvalitně vybudovaných fórech. Pokud se na nás představení valí a fóry fungují, neřešíme nelogičnosti hry. V inscenaci *Dostavníku* jsme je neřešili, protože jsme se bavili.

ex

V této rubrice bychom vám, ctění čtenáři, chtěli postupně představit členy slovné poroty letošní Divadelní Třebíče. Hledali jsme způsob, jak bychom se tohoto úkolu mohli zhostit tak, abychom vás zaujali, ale abychom příliš neobtěžovali zaneprázdněné porotce. Nakonec nám pomohla sada třiatřiceti otázek, kterou předkládal svým kolegům mladičský spisovatel Marcel Proust. Již jsme se nechali inspirovat, některé dotazy jsme použili, jiné přizpůsobili divadelnímu prostředí a další jsme sami vymysleli.

V následujících číslech vám tedy představíme dva z porotců, kteří si vytáhli tři otázky z našeho pomyslného klobouku.

Výslech

Rudolf Felzmann

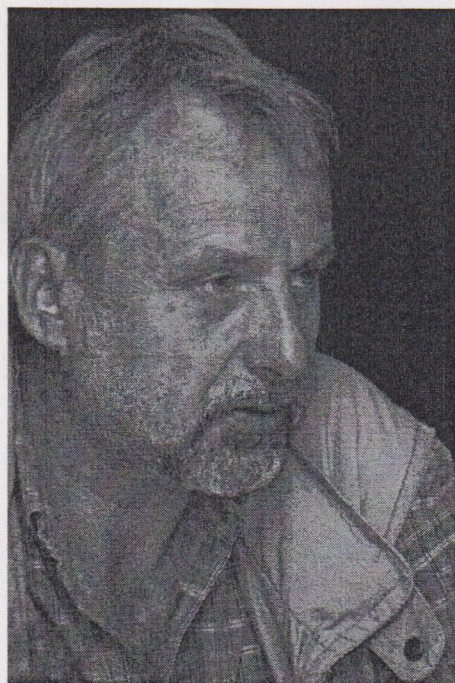
divadelní režisér, Ústí nad Labem

Která je Vaše oblíbená dramatická postava?
Musím přiznat, že už 45 let miluji Peer Gynta.

Které vlastnosti si nejvíce vážíte u hereček?
Nejvíce si vážím u hereček, když umějí hrát divadlo, a potom ještě, když jsou na mne milé.

Kterým darem přírody byste chtěl být obdařen?
Chtěl bych umět být neviditelný.

Mgr. Milan Schejbal
režisér a umělecký šéf Divadla ABC
v Praze

Jaký máte vztah k hudebnímu divadlu?

Co je vlastně hudební divadlo? Divadlo je buď dobré nebo špatné. Je potom jedno, jestli je či není hudební. Hudba k divadlu patří. Divadlo je umělá skutečnost, kdybychom tedy chtěli jít do nejvyšších pater, pak opera je totálně umělou skutečností, je to divadelní stylizace, konvence, na kterou všichni, kteří jdou na operu, přistupují.

Mám rád, když herci dobře zpívají, mám rád, když choreografové vytvoří svěbytnou, současnou odpovídající choreografii, a protože jsem zaměstnán v divadle, které má zábavu přímo ve vínku, tak mám k hudebnímu divadlu vztah pouze kladný. Dokonce jsem sám několik hudebních inscenací i operetu režíroval, byť ve svérázné úpravě a samozřejmě s určitým odstupem. Naposledy to byla v Městském divadle v Mostě Těžká Barbora, kde to zpěvy také hýří.

Co vás přivedlo k Vaší práci?

Když jsem se před mnoha lety setkal s amatérským divadlem, začínal jsem jako herec. Jako student filozofické fakulty jsem přišel do souboru, který se, řekněme, konstituoval, kde nás vedl jeden student dramaturgie na DAMU. Ten s námi nacvičoval divadlo, jež se nám hrubě nelíbilo. Naše nespokojenost vyvrcholila při generální zkoušce Burianovy dramaturgie Krysaře – kde jsem mimochodem hrál hlavní roli – tím, že jsme s několika kamarády, kteří měli na divadlo stejný názor, udělali revoluci, řekli jsme: „Tak takhle ne!“ To asi všechny amatérské soubory znají (a ty, které to neznají, by si to měly alespoň jednou zažít). Byla to destrukce jak vyšitá. Když jsme se takto vzepřeli premiéře, ocitli jsme se náhle sami „nází v trní“. Najednou vyvstala otázka: Je pěkně bořit, ale kdo bude tvořit? A kamarádi řekli: „Ty jsi byl hlavní rebel, koukej něco udělat. Ukaž co umíš!“

Začal jsem tedy režírovat v amatérském divadle, které se později jmenovalo Anebdivadlo, docela nám to šlo, jezdili jsme na Hronov, kde mi pan profesor Císař, poté, co viděl naši práci, řekl, abych šel studovat DAMU. Tak jsem se dostal ke své práci. Původně jako herec, který režírovat nikdy nechtěl.

Ke kterým chybám na divadle jste nejshovívavější.

Divadlo dělají lidi, takže se stane, že někdo zapomene text, někdo udělá něco špatně, jsou to lidské chyby. Nesnáším, když se herci vymlouvají, že chyba byla v dekoraci, ve špatném světle či v partnerovi. Mám nejraději, když se řekne: „No, to jsem zvorál! Vypadl mi text...“ A je jedno, zda se jedná o amatérské nebo o profesionální divadlo. To se přece stane, že někomu vypadne text. K takové chybě jsem opravdu nejshovívavější. Nemám rád, když se herci vymlouvají. Hrajou s náma hry a to nemusejí!

rtw

ipos
artama

JEDNOAKTOVKY V HOLICÍCH

IX. Národní přehlídka jednoaktových her – memoriál Ládi Lhoty – se uskutečnila ve dnech 30.4. – 2.5.2004 v Holicích. Vzhledem k tomu, že přehlídka se koná v dvouletém cyklu, byla v Holicích již po čtvrté. Letošní přehlídku pořádal SČDO, Kulturní dům města Holice a město Holice. Čestnými hosty m.j. byli A.Páralová – poslankyně Sněmovny parlamentu ČR, L.Effenberk starosta města Holice a za Pardubický kraj J.Lohniský.

Hlavním sponzorem byla Česká spořitelna a.s. Pardubice a řada dalších místních firem. Ceny věnovala fa Crystalex a.s. sklárna Karolinka. Finančním zdrojem byl i grant MK ČR. Přehlídka proběhla jako vždy k plné spokojenosti všech zúčastněných, kterých se sjelo od Aše po Frýdek-Místek celkem 9 souborů a cca 50 soutěžících. Porota pracovala ve složení: MgA J.Hraše, J.Tejl a D.Zakopal, rozdělila několik individuálních cen a čestných uznání – A.Lomnické, P.Vaňkovi, H.Čelišové, M.Konvalinkové, S.Klimešové, V.Mikanovi a J.Smejkalové.

Cenu za nejlepší inscenaci si odnesl soubor „Čtyřlístek“ Prča produkce – ING KOLEKTIV z Frýdku – Místku za autorsko režijní i scénografické kolektivní nastudování hry IMPERIUM VRACI UHLO. Textová předloha je originální parodicko satirický scénář s vtipnými dialogy a aktuálními narážkami. Scéna i kostýmy pracují s nadsázkou i s haviřskými reáliemi. Inscenaci dává osobitou barvu, stupňující humorné vyznění, regionální jazykový kolorit, nebránící živému kontaktu s publikem. Po právu byla porotou doporučena vyhlášovatelé, aby ji přihlásil do programu JH 2004.

Další doporučenou inscenací je SAMI DNEŠNÍ NOCI autora Pedrero Palomy souboru Podivadlo ažažAš z Aše. Předloha pracuje se zajímavou zápletkou, která dává šanci dynamickým a plastickým výkonům obou představitelů. Soubor se této možnosti chopil s vynalézavostí a vkusem. Individuální ocenění vedle představitelů obdržela i režisérka.

Přehlídka končila tvůrčími i organizačními úspěchy. Bohužel, místní divák se vyskytoval jen sporadicky. Publikum si soubory dělaly samy. Ty zakončily přehlídku společným seminářem, který vedla porota v neděli dopoledne.

Přehlídku lze po stránce dramaturgické hodnotit velmi příznivě. I zde se potvrdily rostoucí tendence po autorském vyjádření ochotnických souborů k současným skutečnostem.

Dušan Zakopal

HANÁCKÝ DIVADELNÍ MÁJ

se konal v Němčicích nad Hanou ve dnech 1. až 8. května 2004. Jako vždy měl dvě části: v dopoledních hodinách se uskutečnila představení pro děti s výběrem na rakovnickou Popelku a dopoledne a večer představení venkovských souborů s výběrem na NP Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou.

Prvé části se zúčastnilo celkem 7 souborů a nominován byl DOSTAVNÍK Přerov s inscenací Princ a chudáč od G.Karpathyho. Na 1.místě byla doporučena Malá scéna ZUŠ Zlín se hrou M.D.Polínka: O krásné Vasilise a třech kouzelnících.

Venkovských souborů bylo celkem 9 a nominaci do Vysokého n.J. na NP získal Kroužek divadelních ochotníků ze Hvozdné (m.j. častý účastník NP) s inscenací G.Preissově Gazdina roba. 1.doporučení Tylovo divadlo z Újezdu u Brna se Stroupežnického Našimi furianty a doporučení na 2.místě Zmatkaři z Dobronína s Parohy na objednávku od M.Stránského.

Dušan Zakopal

Co na to divák?

Na tomto místě vám budeme přinášet bezprostřední, co možná nejstručněji formulované názory diváků – většinou amatérských divadelníků – na shlednutá představení. Oněch pár dobrovolníků jsme vybrali ze statečných, kteří uvidí všechna (nebo alespoň většinu) představení v Třebíči. Možná se jejich názory stanou inspirativním vzájem pro tvůrce či nabídkou k porovnání s vašimi názory. Děkuje všem za spolupráci!

Anket&

OS LYRA Jeseník – sekce Jirka OBRAZ

Kristýna Herzinová: Hru Obraz znám a myslím, že jediné výborní hráči by ji uhráli. Trpěla jsem.

Jiří Pošepný: Děkuji za inscenaci, ale – bohužel, hercům bylo špatně rozumět a prostor mezi nimi a mnou zůstal uzavřen na forbině. Špatně jsem se zapojoval do děje, temporytmus byl nevyvážený. Přesto díky.

Jiří Anderle: Text velmi zajímavý – dobrý. Jeho dynamika velehor uválená monotónností projevu na tu více, tu méně zvládnou rovinu. Tři solitéry – každý za sebe, málo dohromady. Všichni stejní, i když by neměli být. Základ jednání slovem – těžko se ho dosahuje, není-li ovládnutí slova bravurní. Bylo opravdu vše stejně důležité? Moc se mi líbila práce se světlem – vytahování jednotlivých postav.

Dušan Zakopal: Bylo mně jich líto. Hra plná nuancí a polotónů chce jiný prostor. Je v právu souboru si o něj říct.

Divadlo AUREKO II. Ostrava | DLOUHÁ, DLOUHÁ CESTA

Kristýna Herzinová: Jsem mile překvapená. Krásné představení, všichni herci výborní.

Jiří Pošepný: Děkuji za vaši inscenaci. A hlavně Rút – Lea Dokupilová byla opravdu přesvědčivá a jejímu hereckému podání jsem věřil. Škoda, že ze čtvrté řady jsem situace odehrávající se na zemi neviděl.

Jan Strejcovský: Téma židovské identity, nesené ve výpravě Studia kamarád na bedrech skoroobnaženého Dušana Zakopala. Pro mě dvě nestejně dlouhé poloviny, přičemž druhá divadelně výraznější. Velice příjemný výkon Ley Dokupilové. (A také jsem poprvé viděl Dušana na jevišti.)

František Zborník: Polonahý Dušan Zakopal pod hadrovým supem. Dušanova postava se klene v barokních křivkách odhalujíc vše lidské, vydávajíc se všanc důvěryhodně, po člověčím způsobu, který nemusí být krásný, leč je uvěřitelný. Vzlet ptáka supa se však nekonal. Byl jsem na cestě s Dušanem, pravda, poněkud bez vzletu a sem tam i unaven. Ale, Dušane, před tebou klobouk dolů.

Jiří Anderle: Provokativní text – setkání „zkračovanců“ – osvobozující. Bohužel jsem nechytíl lano, nepochopil, nepochopil. Dlouhé, dlouhé monology jednotlivců, ubíjející, ubíjející. Líbila se mi dívka Rút. Velmi milé krmení žížalkama supa, koně – člověka.

Dušan Zakopal: Jako účinkující měl jsem pocit, že se to táhne. Ale uhráli jsme 8 minut. Prý to ale odsýpalo?!

Pozor !!!!! Slovenština
Zahraniční hosté ze Slovenska (CULTUS Ružinov a.s.Bratislava): Predstavenie zaujalo svojou dramaturgiou, ale predovšetkým divadelným prevedením scenáru, ktorý predpokladá u diváka historické poznanie a hlbšie zamyslenie nad divadelným textom. Herci z nášho pohľadu tento náročný autorský pohľad zvládli excelentne. Divadelné predstavenie je určené pre náročnejších divákov.

Divadlo Dostavník Přerov TO NEŘEŠ!

František Zborník: Tadaptáda. Špetka Charleyovy tety, špetka Petra Novotného, špetka zubaře Svatopluka, Dostavník však jede v tempu, sem tam v prima srandě a skoro pořád v nasazení. Už jsem to někde viděl? To neřeším. Tadaptáda.

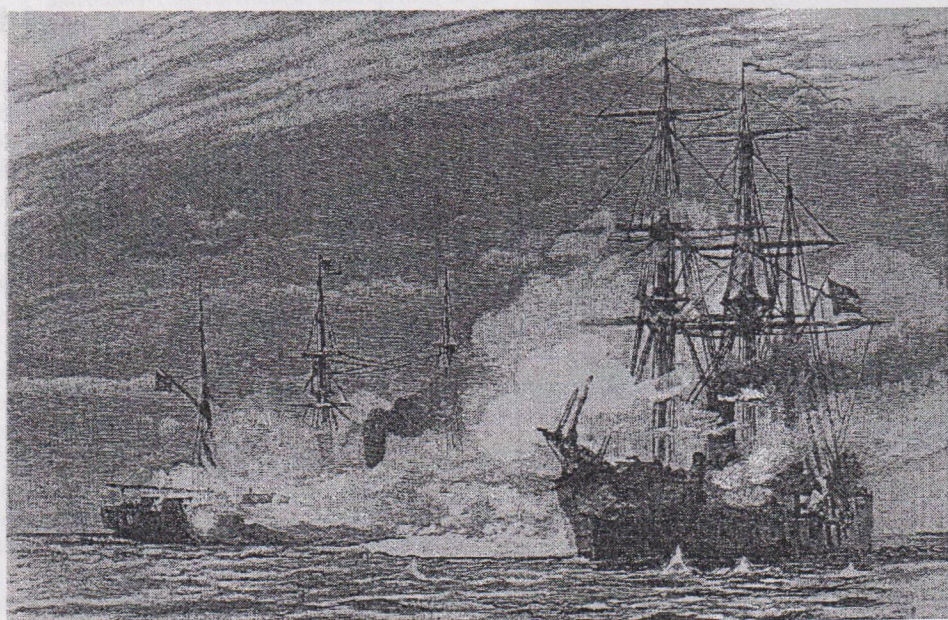
Jiří Anderle: Bláznivé zdravotnictví – to bychom dopadli. Dobře, že Dostavník nám rozhybal bránci a smích utužuje zdraví. Pěkně vycházelo – a člověk i odpustí hudebnímu souboru, že si prosadí písničky, i když by ani nemusely být.

Jan Strejcovský: Na kozlíku přerovského Dostavníku tentokrát seděl Ray Cooney. Přerovští stále ještě zpívající, prosvištěli situační komedií. U mě v podstatě velice slušně. Drobné nedostatky? To neřeším!!

Jiří Pošepný: Děkuji za představení. Cooney není peříčko, ale prachsetsakratěžká traversa. Mám pocit, že ji celkem lehce nesete. Jen záhada, proč tajíte název této komedie. Ale neřeším to, díky.

Dušan Zakopal:
Cha, cha, cha, chi, chi, chi, uf,
Je to taký bluf!
Jaképak inscenací řešení
Když Quo vadis, Dostavníku sprežení?

Pozor !!! následuje Slovenština
Zahraniční hosté ze Slovenska: Predstavenie zaujalo ľahkosťou prevedenia a vynikajúcim stvárnením jednotlivých postav. Situačný humor a myšlienka, ktorá prechádzala celým predstavením nemôže nechať divákov bez úsmevu. Aj vážne životné situácie je možné riešiť humornou nadsádzkou.

Potopení válečné lodě Konfederace v kanále La Manche ještě dříve než mohla doplout do Ameriky. „Já kupodivu jsem nepověřivý, já věřím jedině na překročení kanálu a vše ostatní mne míjí. Až uvidím kanály, budu se jim vyhýbat.“ (J.Císař)

Rozhovor

Režiroval Obraz pes?

Já to totiž ani tak úplně nevím... Možná proto, že je legrační a není legrační, prostě mě velice zaujala. Když jsem text dostal do ruky, měl jsem pocit, že by se těm našim človíčkům mohl líbit. No, a moc se jim líbil. Nebyla v tom tedy žádná hluboká analýza, řekl Jiří Chovanec v odpovědi na otázku, proč se sekce JIRKA rozhodla zpracovat právě hru francouzské dramatičky Yasminy Rezy *Obraz*. „Sekční šéf“ odnože DS LYRA Jeseník a zároveň i představitel postavy Marka dále výběr tématu zdůvodnil: Je to zajímavá studie zvláštního vztahu. Jsou zde tři přátelé. Nebo to nejsou přátelé? Nalhávej si své přátelství?

Sekce Jirka začala vytvářet svá představení pod režijním vedením psa Jirky. Režiroval pes Jirka i *Obraz*?

I toto představení vedl pes Jirka, který provází naši sekci už od jejích počátků. Původně to byla postava z divadelní hry, kterou jsme kdysi studovali, nyní jej uvádíme jako režiséra. Jeho očima kouká na představení ten, kdo zrovna nehraje. Režie našich her je totiž vesměs kolektivní. Samozřejmě, vždy se mezi námi najde někdo, kdo má na výslednou podobu představení větší vliv. V tomto případě takovou osobou byla Iva Štětková.

Vypovídá hra něco o vás, o vašem přátelství?

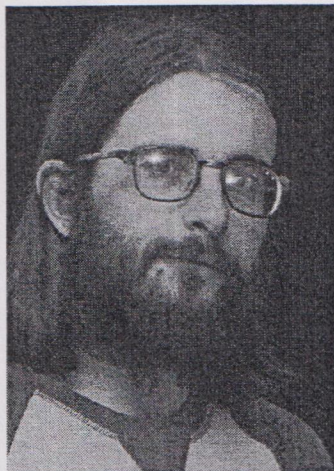
Hra je dobře typově trefená, taková, jací jsme na jevišti, jsme i ve skutečném životě. Boris je Boris, Marek je Marek a Ivan je Ivan. (Dalo by se také říci, že Boris je Jirka, Marek je Jirka a Ivan je Jirka.)

Jak představení vznikalo?

Právě proto, že představení je typově přesné, tak jeho nastudování bylo poměrně jednoduché. Takovou perličkou je fakt, že jsme při přípravě této hry byli v takovém časovém tlaku, že se nám ji podařilo nastudovat za dvanáct dní. Dalo se na to koukat. Premiéra však byla rozhodně lepší než dnešní představení, které se nám nepovedlo, dnes bylo něco špatně, představení nefungovalo. Uvidíme, co tomu řekne porota, třeba to trefí na hlavičku.

Každý ze tří přátel, o nichž hra vypráví, má doma nějaký obraz. Co je na obraze, který visí nad Tvým domácím krbem?

Vánoční stromeček.

Jiří Chovanec, sekční šéf a představitel pragmatického inženýra Marka.

rtw

Chtěli jsme je překvapit!

Jak to přijde, že se soubor s dlouholetou tradicí hudebního divadla pustí do činohry? Zeptala jsem se na to produkčního a herce přerovského Dostavníku Ivo Kolaříka a jednoho z předních herců souboru Zdeňka Hilberta.

I.K.: Popud přišel od herce, tedy – od herečky. Jednu z našich hereček původní text natolik zaujal, že pro nás získala scénář, který byl původně značně obsáhlý.

Z.H.: Původně ani tahle inscenace neměla být činohra. Chtěli jsme opět do textu dopsat hodně muziky, ale činohra nám prostě vzala víc času, než jsme si mysleli.

I.K.: Ovšem šlo také o plánovaný odklon k činohře, protože na oblastní přehlídce v Kojetíně nám vytýkají, že se pohybuje neustále na platformě muzikálu. Snad jsme je vloni přesvědčili, že mimo muzikálu umíme udělat něco jako je *Kniha džunglí* a letos jsme si řekli, že je překvapíme. Soubor si chtěl zkusit činohru.

Z.H.: Hledali jsme titul, kde by bylo mnohem víc textu než právě v *Knize džunglí*, a dá se říct, že jsme zapomněli jak se dělá divadlo „jenom“ s textem. Že se objevil právě tenhle text je dílem náhody. Dohodli jsme se, že to chceme zkusit.

Jaká to pro vás herce byla zkušenost? S čím jste se nejvíce potýkali?

Z.H.: S textem!

I.K.: Paní režisérka, která se s námi potýká už pět let, nám text hodně zkrátila a upravila na tělo.

Z.H.: Myslím, že to byla velmi šťastná úprava. V tomhle režisérce důvěřujeme. Za pět let nás dokonale zná.

Co dalšího připravujete? Bude to opět činohra?

I.K.: Chtěl bych říct, že i v tomto roce jsme zůstali věrni muzikálu. Udělali jsme kromě této komedie muzikálovou pohádku pro děti podle Marka Twaina - *Princ a chudáš*. Je to také úspěšná inscenace, dostala se na národní přehlídku divadla pro děti do Rakovníka. A v příští sezóně se zase chceme vrátit k hudebnímu divadlu i když jiným způsobem...

Víc mi pánové z Dostavníku prozradit nechtěli, tak třeba za rok v Třebíči!

-pm-

Chytlo nás téma

Náš rozhovor s vedoucí souboru AUREKO II Zuzanou Vobeckou

Váš soubor vystupoval na Divadelní Třebíči poprvé. Můžete nám jej představit?

Divadlo AUREKO II je pokračováním Autorského Recitačního Kolektivu, který vznikl v roce 1976 a pracoval až do roku 1990. Z původního souboru, který se orientoval na poetické texty, přešli do AUREKA II pouze tři členové – já, Ladislav Vrchovský a Lea Dokupilová. Ostatní přišli z dalších ostravských souborů – konkrétně Dušan Zakopal z *Impulsu*, Petr Böhms z *Divadla Na zíněnkách*, Pavel Gajdoš a Petr Repčík z *divadla Inzerát*.

Pracujeme velmi nepravidelně, dramaturgie podle hesla „co kdo přinese, z toho se vybírá“. AUREKO má pochopitelně více členů, ale vždycky se na určitou inscenaci sejde určitý tým.

Jaké máte podmínky pro svou práci?

Profesionální Komorní scéna Aréna v Ostravě náš soubor zaštiťuje a poskytuje nám prostor a podmínky k práci.

Inscenujete jak vlastní texty, tak hry renomovaných dramatiků. Čemu Vy osobně dáváte přednost?

Já jsem zatím dělala obě autorské věci, které jsme uváděli – „*Andělů na zem spadlých*“ a „*Parádně vyleštěná klika*“ – takže mám blíž k autorskému textu, který se ale postupně zpracovává v tom daném týmu. Konečný výsledek tedy nemusí být shodný s prvotním předloženým textem.

Proč jste si vybrali právě Taboriho hru? Čím vás tento u nás málo uváděný text zaujal?

Text hry přinesl René Šmotek. Měli jsme za sebou „*Parádně vyleštěnou kliku*“ a chtěli jsme opět udělat text dramatický. Chytlo nás téma. Zaujal nás konflikt mezi Indiánem a Židem. Dospěli jsme k tomu, že tento problém není řešitelný jakýmkoliv násilím. Hru jsme si upravili podle svých představ.

Připravujete v současné době novou inscenaci?

Chystáme opět autorskou věc – má zatím pracovní název „*Můj dům*“. Je to téma vyrovnávání se s prožitými válečnými konflikty, kterých v současném světě probíhá strašně moc a jsou různého druhu.

Přeji vám hodně zdaru a děkuji za rozhovor.

sš

Víte, že...

...po skončení každého představení můžete v předsáli Národního domu zakoupit jímavé publikace s divadelní tematikou? Sličná šatnářka vám mimo jiné nabídne I. a II. díl *Místopisu českého amatérského divadla* či jiné tiskové klenoty. Získáte zde také poslední číslo *Amatérské scény* (2/2004), kde naleznete podrobné informace o průběhu krajských divadelních přehlídek, které předcházely národní přehlídce amatérského činoherního a hudebního divadla *Femad Poděbrady/Divadelní Třebíč*. Můžete si tu také objednat předplatné tohoto periodika.

Z dalších titulů jmenujme například knihy Jana Císaře *Přehled dějin českého divadla*, oba díly *Základů dramaturgie* nebo *Základy činoherní režie*, na jejichž vzniku se podílel opět Jan Císař, tentokrát ve spolupráci s Františkem Štěpánkem.

Neváhejte a nakupujte!

Publikace z IPOSu – konec v hlavě chaosu!

Divadlo Esence Praha má svoji domovskou scénu v kulturním klubu dětí a mládeže – Karlínském Spektru v Praze. Kromě toho Esence vystupuje příležitostně i na jiných scénách, včetně mimopražských, a zúčastňuje se četných festivalů a přehlídek. Mezi nejzajímavější patří festival Mezi ploty v Dobřanech a Praze Bohnicích a Open Air Program v rámci festivalu Divadlo evropských regionů v Hradci Králové. Soubor pořádá i každoroční letní turné po Čechách – hraje především na turisticky atraktivních místech (Český Krumlov, Zlatá Koruna, Křivoklát aj.). V současné době má Divadlo Esence na repertoáru vedle fiab Zelenavý ptáček a Láska ke třem pomerančům inscenace Mumraj v zimní krajině Lva Birinského, pohádku – nepohádku Václava Sojky Brokát, princ z pohádky, hru Ivana Frieda Nero – miláček Říma.

Carlo Gozzi – italský básník a dramatik – se narodil 13. 12. 1720 v Benátkách ve zchudlé šlechtické rodině. Od roku 1744 se věnoval psaní a usiloval o obnovení tradiční italské komedie dell' arte. Založil instituci Accademia dei Granelleschi, která usilovala o čistotu italštiny a bojovala proti cizím, zejména francouzským vlivům. Ostře vystupoval proti tvůrcům soudobého moderního italského divadla Carlu Goldonimu a Pietrovi Chiarimu, postavil se proti jejich divadelní reformě, křísil komedii masek. Vytvořil několik scénářů komedie dell' arte (např. Láska ke třem pomerančům). Pro své divadelní hry často užíval formu „fiabe teatrali“, tedy formu fantastické hry, založené na námětech loutkových her, orientálních bájí, lidových pověstí či děl klasiků. Zdůrazňoval ty prvky, které se Goldoni snažil potlačit: fantastiku, kouzlo a improvizaci. Náměty z pohádek či pověstí, které mu poskytl četné příležitosti k výpravným efektům, použil k zesměšnění sentimentálních tendencí soudobé literatury. Jeho hry Láska ke třem pomerančům, Král jelenem, Turandot a Zelenavý ptáček byly v 18. století velmi populární, ale tato popularita neměla dlouhé trvání. Pro svoji mnohostrannost se fiaby stávaly zdrojem inspirace rozmanitých tvůrčích snah. Měly vliv na umělce v Německu (G. E. Lessing, J. W. Goethe, E. T. A. Hoffmann, R. Wagner), Rakousku (E. Schikaneder, J. N. Nestroy), ve Francii (Mme de Staël, P. Merimée, A. de Musset), ale také na ruskou divadelní avantgardu (V. Mejerchold, J. Vachtangov).

Zelenavý ptáček je příkladem fiaby s bohatou zápletkou, s pohádkovými motivy, v níž se prolíná tragické s komickým.

Sdružení De Facto Mimo Jihlava uvedlo na Divadelní Třebíči v předchozích letech tři inscenace. V roce 2001 to byla inscenace z vlastní tvůrčí dílny – hra Martina Koláře Voda na kafe. V následujícím roce se jihlavský soubor prezentoval inscenací hry Hukot 4, kterou napsal rovněž Martin Kolář, a inscenací hry rakouské dramaticky Vereny Kanaan Drahoušek Anna. Paní Eva Čurdová, která hrála stěžejní role ve dvou z výše zmíněných inscenací, se představí letos v monodramatu Já měla hezkej život, pane.

Monolog ženy, která pro dosažení svého životního cíle – mít lepší společenské postavení – plně v praxi uplatňovala rčení „úcel světi prostředky“ na motivy povídky Ivana Bunina napsal Ota Ornest.

Starší bratr básníka Jiřího Ortena se narodil 6. 7. 1913. Vystudoval dramatické oddělení pražské

Státní konzervatoře. Před německou okupací byl nucen uprchnout do Anglie, kde pracoval jako redaktor, komentátor a hlasatel českého vysílání londýnské BBC. Po návratu se proslavil zejména jako dlouholetý ředitel a režisér Městských divadel pražských, kde režíroval celou řadu pozoruhodných inscenací. Známe jsou i jeho překlady z anglosaské dramatické tvorby. V době normalizace byl pronásledován a vězněn komunistickým režimem.

Ivan Alexejevič Bunin (1870 – 1953) proslul jako vynikající tvůrce novely v ruské a světové literatuře. Svoji literární dráhu začínal jako básník – svoji první sbírku Stichtotvorenija vydal v roce 1891. Od 90. let psal povídky z vesnického prostředí. V lyrických skicích ze začátku 20. století líčil patriarchální ruskou vesnici, rozvíjel umění krajinomalby a v jeho povídkách se objevily první náznaky filozofie bytí jako souladu krásného a věčného. Metaforičnost, barvitost a jemná obraznost mu záhy vynesla uznání mistra slohu. V řadě následujících próz Bunin vyličil proměny lidské psychiky a zpracoval milostné náměty. Bunin nepřijal ruskou říjnovou revoluci a v roce 1920 odjel do Francie, kde žil až do smrti. Za autobiografický román Život Arsenjeva obdržel v roce 1933 Nobelovu cenu.

Divadelní spolek Vojan Libice nad Cidlinou jsme v Třebíči uvítali poprvé v roce 1996, kdy uvedl inscenaci hry Františka Ferdinanda Šamberka v úpravě Karla Šaška a Valdemara Senta Blázince v prvním poschodí. Žánr frašky si zvolil i pro letošní vystoupení na národní přehlídce – tentokrát je to hra francouzského dramatika Claude Magniera Oskar, kterou známe i z filmového zpracování s Louis de Funésem. Z pojednání Zdeňka Hořínka o vývoji situační komedie jsme vybrali několik postřehů.

Fraška (situační komedie) je žánr komedie, ve kterém klíčovým momentem je komická situace a důležitou roli hraje náhoda. Čistou formu situační komedie najdeme už u římského komediografa Tita Maccia Plauta ve hře pojmenované podle komických hrdinů Menaechmové, jejíž řecká předloha se nedochovala. Děj je založen na záměně totožnosti postav (ještě komplikovaněji, protože zdvojené u W. Shakespeara v Komedii omylů). Tento fabulační postup, nazývaný „qui pro quo“ (= kdo za koho), se těší v celé historii situační komedie velké oblibě a jeho možnosti se zdají být nevyčerpatelné. Největšího rozkvětu a popularity dosáhla v 19. století fraška francouzská. Jejím prvním významným představitelem je Eugène Labiche. Labichovu metodu rozvinul a k dokonalosti přivedl ve svých secesních salonních fraškách Georges Feydeau, jehož brilantně komponované celovečerní hry tvoří už přechod k současnému pojetí situační komedie s překvapivými spoji a souvislostmi. Feydeauovská fraška našla četné epigony a napodobitele. Z nich nejznámější je dnes Claude Magnier, autor i u nás známých situačních komedií Blažej, Oskar, Leon roky, a ovšem též scenárista filmů Louis de Funése. Ale otevřela též cestu k moderním modifikacím žánru – např. k černé frašce Joe Ortona (Kořist, 1966, Co viděl komorník, 1969) a svým způsobem i k absurdním komediím Eugène Ionesca.

Prokázala-li situační komedie během svého dlouhého vývoje nevyčerpatelnou životnost a schopnost přesahu k jiným komediálním typům, není to náhoda. Svým důrazem na situovanost lidské existence umožňuje komicky reflektovat tak vážná témata, jako je pravda a klam, skutečnost a zdání, svoboda a osud.

10.00 hod.

Divadlo ESENCE Praha
Carlo Gozzi:**ZELENAVÝ PTÁČEK**

13.00 hod.

Rozborový seminář

14.30 hod.

Divadlo DE FACTO MIMO Jihlava
Ota Ornest:**JÁ MĚLA HEZKEJ ŽIVOT, PANE**

16.30 hod.

Rozborový seminář

19.30 hod.

DS VOJAN Libice nad Cidlinou
Claude Magnier:**OSCAR**

21.40 hod.

Rozborový seminář

Zítřa...

PÁTEK

21. května 2004

10.00 hod.

DS Haná Vyškov

František Hrubín, Dagmar Musilová:

ROMANCE PRO KŘÍDLOVKU

13.00 hod.

Rozborový seminář

14.30 hod.

Divadlo bez zákulisí Sokolov
Eugène Ionesco:**PLEŠATÁ ZPĚVAČKA**

19.30 hod.

Dospělá embrya Divadla Jesličky Hradec
Králové

Josef Škvorecký, Jan Dvořák:

HOŘKEJ, OPRAVDU HOŘKEJ...

22.00 hod.

Rozborový seminář

(Plešatá zpěvačka; Hořkej, opravdu hořkej...)

Sponzoři Divadelní Třebíče:

Mediaální partneři

Zpravodaj XIII. Národní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Třebíč 2004. * Vydává Kulturní, vzdělávací a informační zařízení Třebíč. * Sazba FIBOX * Redakce: Stáňa Štěpánková, Pavlína Morávková, Radim Svoboda, Radim Wolák.